

Prioriteti Američke privredne komore u Srbiji

na

Nacrt Zakona o izvršenju i obezbeđenju i postojeći Zakon o izvršenju i obezbeđenju

U nastavku teksta reč "Zakon" će označavati Zakon o izvršenju i obezbeđenju, a reč "Nacrt" će označavati Nacrt Zakona o izvršenju i obezbeđenju

Prioriteti:

- 1. Pravni lekovi (čl. 20, 70-82)** – Kada su u pitanju rešenja o izvršenju doneta na osnovu verodostojne isprave, sudovi su u praksi vrlo često stranke upućivali na parnicu a da predmet nisu dostavljali IPV veću, iako u Zakonu postoje taksativno nabrojani razlozi kada se pravni lek može podneti na takvo rešenje o izvršenju i koji se dokazi moraju dostaviti. Radi ujednačavanja sudske prakse kao i zbog autoriteta i znanja drugostepenog suda, potrebno je dozvoliti žalbu na rešenje po prigovoru na rešenje o izvršenju na osnovu verodostojne isprave čime bi se uspostavila jedinstvena praksa sudova, sprečila sadašnja praksa sudova da izvršni predmeti koji se vode na osnovu verodostojne isprave po pravilu završavaju nepotrebno u parnici. S druge strane, kada su u pitanju rešenja o izvršenju na osnovu izvršne isprave, smatramo da nije neophodno da o njima sud ponovo odlučuje po žalbi, jer su po pravilu u pitanju nesporne odluke (pravosnažna sudska presuda, pravosnažno sudsko poravnanje, pravosnažan plan reorganizacije i dr.).
- 2. Načelo hitnosti i rokovi, rukovođenje postupkom (čl. 14, 53, 54)** - Trenutno važećim Zakonom propisano je da će se nepostupanje sudije i javnog izvršitelja nakon izjavljenog prigovora smatrati nesavesnim radom sudije. Smatramo da je potrebno obuhvatiti svako nepostupanje sudije, odnosno javnog izvršitelja u zakonom propisanim rokovima, kako bi se zaista i u punoj meri primenio zakon i poštovalo načelo hitnosti postupka. Stoga je važno da se načelo hitnosti i pravo poverioca na namirenje štite tokom celog postupka, dakle i nakon donošenja rešenja o izvršenju, pa sve do namirenja izvršnog poverioca. Takođe, odluke koje su vezane za rukovođenje postupkom potrebno je da se donose u formi zaključka tj. da na iste ne postoji pravo žalbe zbog hitnosti i efikasnosti postupka.
- 3. Izvršenje na nepokretnosti (čl. 144, 145, 149, 153, 158, 164, 166, 167, 173, 174, 177, 184, 224a)** – Odredbe Nacrta koje se tiču postupka izvršenja na nepokretnostima potrebno je izmeniti u cilju pružanja veće zaštite prava poverioca, efikasnijeg postupka i namirenja poverioca i sprečavanja zloupotreba.
- 4. Priznanje izvršenja stranih sudskih odluka (čl. 41)** - Trenutno važeći Zakon dozvoljava da izvršni poverilac od suda u izvršnom postupku zahteva da o priznanju strane izvršne isprave odluči kao o prethodnom pitanju. Prema rešenju predloženom u Nacrtu, sud nema obavezu da prihvati predlog izvršnog poverioca da o priznanju odluči kao o prethodnom pitanju već bi, na osnovu člana 101, stav 5 Zakona o rešavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja ("Ako o priznanju strane odluke nije doneseno posebno rešenje, svaki sud može o priznanju te odluke rešavati u postupku kao o prethodnom pitanju, ali samo sa dejstvom za taj postupak.") imao diskreciono ovlašćenje da o priznanju reši kao o prethodnom pitanju ili da poverioca uputi da

pokrene poseban postupak priznanja. Obzirom da je imalac strane izvršne isprave već jednom prošao kroz sudski i arbitražni postupak, treba mu omogućiti da brzo dođe do izvršenja, pa je shodno tome potrebno da se zadrži rešenje iz postojećeg Zakona.

- 5. Primena zakona na otpočete postupke (čl. 509)** - Imajući u vidu da je u toku veliki broj izvršnih postupaka starijih od pet i deset godina, shodno odredbi člana 509 Nacrta, sudovi i izvršitelji će se naći u situaciji da izvršne postupke vode po odredbama tri ili više prethodna zakona. U situaciji kada su sudovi preopterećeni brojem izvršnih predmeta, usled čega postupci dugo traju i konstantno dolazi do kršenja prava građana na suđenje u razumnom roku, postoji velika bojazan da bi zakonsko rešenje predviđeno članom 509 Nacrta još više otežalo i usporilo postupke. Željeni cilj – efikasniji izvršni postupak i bolja zaštita prava stranaka sigurno se na ovaj način ne može postići.

**Integralni komentari AmChamovog odbora za korporativno pravo na
Nacrt Zakona o izvršenju i obezbeđenju i postojeći Zakon o izvršenju i
obezbeđenju**

Predlog 1

Relevantni član Nacrta: čl. 5

Komentar AmChama: Videti obrazloženje za član 20. Nacrta

Predlog izmene: Izmeniti član 5 Nacrta tako da glasi

"Izvršni postupak u prvom stepenu vodi osnovni ili privredni sud.

O prigovoru protiv rešenja osnovnog ili privrednog suda odlučuje veće sastavljeno od troje sudija istog suda koji je odlučivao u prvom stepenu.

O žalbi protiv rešenja po prigovoru na rešenje o izvršenju na osnovu verodostojne isprave osnovnog ili privrednog suda odlučuje viši sud ili Privredni apelacioni sud, u zavisnosti od toga ko je doneo rešenje koje se pobija žalbom."

Predlog 2

Relevantni član Nacrta: čl. 6

Komentar AmChama: Stav 1 ne reguliše situaciju kada se predlog za izvršenje ili obezbeđenje odnosi na više pokretnih stvari, a one se nalaze na području više sudova. Takođe nije jasno koji je sud mesno nadležan kada se ne zna gde se stvar nalazi.

Predlog izmene: Predlažemo (i) da se drugi deo ove odredbe, koji reguliše nadležnost za odlučivanje o predlogu za izvršenje na pokretnoj stvari izostavi, tako da ostane samo opšta nadležnost prema prebivalištu dužnika ili (ii) da se precizira postupanje u opisanim situacijama.

Predlog 3

Relevantni član Nacrta: čl. 12 st. 1

Komentar AmChama: U praksi, mogućnost da se traži izuzeće sudije je potrebnije u fazi sprovođenja izvršenja te bi ovu odredbu trebalo izmeniti.

Predlog izmene: Izmeniti član 12 stav 1 Nacrta tako da glasi "*Izuzeće sudije može se tražiti tokom celog trajanja izvršnog postupka.*"

Predlog 4

Relevantni član Nacrta: čl. 14

Komentar AmChama: Trenutno važećim Zakonom propisano je da će se nepostupanje sudije i javnog izvršitelja nakon izjavljenog prigovora smatrati nesavesnim radom sudije. Smatramo da je potrebno obuhvatiti svako nepostupanje sudije, odnosno javnog izvršitelja u zakonom propisanim rokovima, kako bi se zaista i u punoj meri primenio zakon i poštovalo načelo hitnosti postupka. Stoga je važno da se načelo hitnosti i pravo poverioca na namirenje štite tokom celog postupka, dakle i nakon donošenja rešenja o izvršenju, pa sve do namirenja izvršnog poverioca.

Predlog izmene: Posle stava 1 dodati novi stav 2 u članu 14 Nacrta, tako da dosadašnji stavovi 2, 3 i 4 postaju stavovi 3, 4 i 5.

"Nepostupanje sudije odnosno javnog izvršitelja u rokovima propisanim ovim zakonom smatraće se nesavesnim radom sudije odnosno javnog izvršitelja."

Predlog 5

Relevantni član Nacrta: čl. 16 st. 2

Komentar AmChama: Ne postoji *ratio legis* za ovu odredbu i ne zna se na koji drugi državni organ se odnosi, svakako postupak pred bilo kojim državnim organom ne može imati prednost u odnosu na postupak pred sudom.

Predlog izmene: Brisati navedeni stav.

Predlog 6

Relevantni član Nacrta: čl. 17

Komentar AmChama: U praksi se može desiti da se zloupotrebljava ovo pravo, jer bi se pred samu hipotekarnu prodaju u postupku vansudskog namirenja, kada je pronađen kupac, i kada je i hipotekarni poverilac već imao značajne troškove oko sprovođenja prodaje (oglašavanje, troškovi zastupanja advokata, takse, troškovi veštačenja i sl.) ostavila mogućnost dužniku i trećim licima da osujete prodaju. Naime može se desiti da bilo koji poverilac pred samu hipotekarnu prodaju pokrene postupak izvršenja na takvoj nepokretnosti i time obustavi namirenja po zakonu kojim se uređuje hipoteka, čime namirenje po Zakonu o hipoteci gubi smisao. Budući da je predložena odredba u

Zakonu imala za potrebu da uvaži interes izvršnog poverioca koji je pokrenuo izvršenje a nije hipotekarni poverilac, kako bi ostvario namirenje iz ostatka postignute cene po osnovu prioritnog namirenja, smatramo da rešenje predloženo s naše strane uvažava interes kako ovog poverioca tako i hipotekarnog poverioca koji nije izvršni poverilac jer sprečava moguće zloupotrebe. Dodatno, smatramo neophodnim propisivanje odredbe da izvršni poverilac ima pravo da nastavi izvršni postupak, do čijeg je zastoja došlo usled namirenja primenom zakona kojim se uređuje hipoteka (kada je rešenje o zabeležbi hipotekarne prodaje doneto pre podnošenja predloga za izvršenje) jer predmetna nepokretnost nije prodana u vansudskom postupku namirenja i taj poverilac je ostao nenamiren. U navedenom slučaju predlažemo da se izvršni postupak prethodno ne obustavlja već da dođe do zastoja postupka, koji može biti nastavljen ukoliko predmetna nepokretnost nije prodana u vansudskom postupku namirenja, a poverilac sa pravom prioritnog namirenja i dalje ima dospelo potraživanje. Posebno smo imali u vidu i moguću zloupotrebu založnog poverioca koji sprovodi vansudski postupak namirenja u smislu da ne zakazuje vansudsku prodaju ali smatramo da je Predlogom Zakona o hipoteci takva mogućnost sužena i ograničena na rok od 18 meseci od dana pravosnažnosti rešenja o zabeležbi hipotekarne prodaje u skladu sa članom 34. stav 6 Predloga Zakona o hipoteci.

Predlog izmene: Izmeniti stav 4 i dodati novi stav 5 člana 17 Nacrta, tako da glase

"Ako različiti poverioci istovremeno vode postupak namirenja primenom zakona kojim se uređuje hipoteka i primenom ovog zakona, a doneto je rešenje o upisu zabeležbe hipotekarne prodaje u postupku namirenja u skladu sa zakonom kojim se uređuje hipoteka pre donošenja rešenja o izvršenju u skladu sa odredbama ovog zakona, prednost ima namirenje primenom zakona kojim se uređuje hipoteka. U tom slučaju izvršni poverilac ima pravo na namirenje u skladu sa svojim pravom prvenstvenog namirenja iz postignute cene u postupku prodaje prema zakonu kojim se uređuje hipoteka."

"Izvršni poverilac ima pravo da nastavi započeti izvršni postupak po okončanju postupka namirenja shodno zakonu kojim se uređuje hipoteka, ukoliko predmetna nepokretnost nije prodana u postupku namirenja primenom zakona kojim se uređuje hipoteka."

Predlog 7

Relevantni član Nacrta: čl. 20

Komentar AmChama: Rok za odlučivanje o žalbi od 15 dana od prijema iste u sud je duži od važećeg zakonskog rešenja prema kome je rok za odlučivanje o prigovoru 5 radnih dana i dovodiće do usporavanja postupka.

Izmene ovog člana koje predlažemo podrazumevaju pre svega da po prigovoru na rešenje o izvršenju doneto na osnovu izvršne isprave odlučuje veće istog suda. Razlog za to je da je takva izvršna isprava po pravilu nesporna kao što su pravosnažna sudska presuda (doneta nakon sprovedenog parničnog postupka) ili zaključeno sudske poravnane (koji je proizvod dogovora stranaka), ili pravosnažni plan reorganizacije (donet sprovođenjem postupka stečaja u koje po pravilu učestvuje veliki broj poverilaca koji imaju pravne lekove na raspolaganju, kontrole stečajnog upravnika i sudije) o kojima je po pravilu drugostepeni sud već odlučivao po žalbi pa nije potrebna intervencija odnosno angažovanje drugostepenog suda po drugi put.. I založna izjava koju je izdao vlasnik nepokretnosti

(vrlo često izvršni dužnik) kao sredstvo obezbeđenja za dug prema poveriocu, kasnije izvršnom poveriocu, je izjava volje koja je regulisana posebnim zakonom i koja je data na osnovu volje izvršnog dužnika. Zaključak je da u ovim situacijama nije potrebno predvideti nadležnost drugostepenog suda jer se radi o ispravama koje su prethodno prošle detaljnu kontrolu. Time se postupak izvršenja, koji je po svojoj prirodi hitan, prolongira, a broj predmeta u sudu nepotrebno uvećava. Takođe, ne postoji potreba da se povodom rešenja o izvršenju na osnovu izvršne isprave ujednačava sudska praksa jer je o tome u najvećem broju slučajeva već odlučio drugostepeni sud a i u najvećem broju slučajeva se radi jednostavnijim pravnim pitanjima. S druge strane, kada su u pitanju rešenja o izvršenju doneta na osnovu verodostojne isprave, sudovi su u praksi vrlo često stranke upućivale na parnicu a da predmet nisu dostavljali IPV veću, iako u Zakonu postoje taksativno nabrojani razlozi kada se pravni lek može podneti na takvo rešenje o izvršenju i koji se dokazi moraju dostaviti. Time se obesmišljavao zakon i postojala je različita sudska praksa sudova. Potrebno je predvideti da stranke u postupku imaju pravo prigovora na rešenje o izvršenju doneto na osnovu verodostojne isprave o kojem bi odlučivalo IPV veće prvostepenog suda pri čemu bi stranke imale zavisno od odluke IPV veća pravo žalbe o kojoj bi odlučivao drugostepeni sud. Radi ujednačavanja sudske prakse kao i zbog autoriteta i znanja drugostepenog suda, potrebno je dozvoliti žalbu na rešenje po prigovoru na rešenje o izvršenju na osnovu verodostojne isprave čime bi se uspostavila jedinstvena praksa sudova, sprečila sadašnja praksa sudova da izvršni predmeti koji se ode na osnovu verodostojne isprave po pravilu završavaju nepotrebno u parnici. Sa druge strane, prigovore i dokaze podnete uz prigovor bi cenili dve instance, IPV veće prvostepenog suda i drugostepeni sud čime bi se na adekvatan način zaštitila i prava izvršnog dužnika. Na kraju, ovo rešenje ima u vidu i argumente protiv predloženog rešenja koje idu za tim da bi se time značajno opteretio drugostepeni sud. Međutim, predloženo rešenje upravo smanjuje zatrpanost sudova kako prvostepenog suda tako i drugostepenog. Nije teško primetiti kao što je već navedeno, da se u praksi često dešavalo da po prigovoru izvršni predmeti završe u parnici bez valjanog razloga, usled čega se pored angažovanja izvršnog odeljenja prvostepenog suda, potrebno i angažovanja parničnog odeljenja, pa zatim po žalbi drugostepenog suda, da bi se potom predmet ponovo vratio u izvršno odeljenje prvostepenog suda. Smatramo da bi kroz dvostruku kontrolu IPV veća i drugostepenog suda u dovoljnoj meri pružila zaštitu kako izvršnom dužniku tako i izvršnom poveriocu ali i značajno smanjila angažovanost suda da ima nekoliko krugova odlučivanja povodom istog predmeta. Postupak bi se značajno ubrzao, a parnični sud bi mogao da raspravlja samo o predmetima gde ima smisla da se vodi parnični postupak nakon ocene IPV veća i drugostepenog suda.

Predlog izmene: Izmeniti stavove 2,3,4 člana 20 Nacrta tako da glasi

"Prigovor se podnosi protiv rešenja o izvršenju.

Žalba se podnosi protiv rešenja donetog u drugom stepenu, po prigovoru na rešenje o izvršenju na osnovu verodostojne isprave.

Protiv rešenja donetog o prigovoru na osnovu izvršne isprave nije moguća žalba, osim ako je to ovim zakonom dozvoljeno."

Predlog 8

Relevantni član Nacrta: čl. 29

Komentar AmChama: Radi se o upravljanju postupkom gde nema mesta žalbi, koja po prirodi stvari otvara mogućnost da se postupak nepotrebno odugovlači.

Predlog izmene: Predlažemo da sud odnosno javni izvršitelj odlučuje zaključkom ili rešenjem protiv kog nije dozvoljena žalba.

Predlog 9

Relevantni član Nacrta: čl. 30

Komentar AmChama/Predlog izmene: Nije precizna definicija u stavu 3 "*ako pismeno nije moglo da se u roku od 8 dana od otpravljanja dostavi*". Smatramo da nisu dovoljno diferencirani opravdani razlozi od neopravdanih (da li je dužnik bolestan, na putu u inostranstvu, na stručnom usavršavanju ili jednostavno odbija prijem). Posledice dostavljanja pismena na oglasnu tablu suda mogu biti vrlo teške po dužnika (ili poverioca) koji je opravdano sprečen da u roku od 8 dana preuzme otpravljen pismeno.

Predlog 10

Relevantni član Nacrta: čl. 31

Komentar AmChama: Uzimajući u obzir da je sudski izvršni postupak hitan, da predlog člana 31 u Nacrtu pruža mogućnosti za različita tumačenja određenih situacija, i dodatno prolongira postupak dostavljanja, a koje bitno utiču na tok postupka i punovažnost istog, predlažemo usvajanje novog teksta člana 31. Smatramo da će usvajanje predloženog teksta značajno poboljšati postupanje sudova i javnih izvršitelja, s obzirom da će isti otkloniti sve nejasnoće vezano za dostavljanje rešenja u postupku.

Predlog izmene: Izmeniti član 31 Nacrta, tako da glasi

"Ako u roku od osam dana od otpravljanja rešenje o izvršenju, rešenje koje ima dejstvo rešenja o izvršenju ili rešenje o izvršenju na osnovu verodostojne isprave, nije moglo da se dostavi na adresu sedišta, odnosno prebivališta ili boravišta izvršnog dužnika, po isteku tog roka predmetno rešenje ističe se na oglasnoj tabli suda.

Sud, odnosno javni izvršitelj, ukoliko nastupe okolnosti iz prethodnog stava, dužan je da narednog dana od isteka osam dana od otpravljanja rešenje o izvršenju, rešenje koje ima dejstvo rešenja o izvršenju ili rešenje o izvršenju na osnovu verodostojne isprave istakne na oglasnu tablu suda.

Smatra se da je dostavljanje uredno izvršeno istekom roka od osam dana od isticanja rešenja na oglasnoj tabli suda."

Predlog 11

Relevantni član Nacrta: čl. 32

Komentar AmChama: U praksi se pojavio problem u tumačenju na koji način je potrebno dostavljati pismena izvršitelju. Naime, shodno članu 34, odredbe ZPP-a se shodno primenjuju na izvršenje, pa po

datom članu dostavljanje izvršiteljima je moguće i preko suda. Ipak, u praksi su takva dostavljanja osporavana.

Predlog izmene: Dato pitanje treba regulisati, koliko god banalno izgledalo na prvi pogled.

Predlog 12

Relevantni član Nacrta: čl. 36 st. 1 tač. 4

Komentar AmChama: Shodno Nacrtu, kao i sadašnjem Zakonu, izvod iz Registra zaloge predstavlja izvršnu ispravu. Ipak, sudska praksa je stala na stanovište da je predmetni izvod podoban samo za sticanje državnine, čime se umanjuje efekat izvršnosti predmetne isprave.

Predlog izmene: Ovo pitanje treba podrobno regulisati.

Predlog 13

Relevantni član Nacrta: čl. 38 st. 4

Komentar AmChama: Navedena odredba Nacrta je pravno nemoguća, budući da je u suprotnosti sa imperativnim propisima Zakona o stečaju. Naime, odredbama čl. 93 stav 1 i 2 Zakona o stečaju je propisano da se od dana otvaranja stečajnog postupka ne može protiv stečajnog dužnika, odnosno nad njegovom imovinom, odrediti i sprovesti prinudno izvršenje, niti bilo koja mera postupka izvršenja osim izvršenja koja se odnose na obaveze stečajne mase i troškove stečajnog postupka. Postupci iz stava 1. ovog člana koji su u toku obustavljaju se. S tim u vezi odredbama čl. 73 navedenog zakona je propisano da pravne posledice otvaranja stečajnog postupka nastupaju danom objavljivanja oglasa o otvaranju postupka na oglasnoj tabli suda. Dakle, navedene odredbe Zakona o stečaju jasno propisuju zabranu izvršenja nad imovinom stečajnog dužnika od momenta nastupanja pravnih posledica otvaranja stečaja (dan objavljivanja oglasa o otvaranju stečajnog postupka na oglasnoj tabli suda), te je stoga neophodno izvršiti brisanje predložene odredbe definisane Nacrtom, kako u pravnom sistemu Republike Srbije, ne bi egzistirale međusobno kontradiktorne odredbe zakona.

Predlog izmene: Brisati član 38 stav 4 Nacrta.

Predlog 14

Relevantni član Nacrta: čl. 41

Komentar AmChama: Nacrt propisuje da strane izvršne isprave moraju biti predmet priznanja. Ovo ne sme da važi za neposredno izvršive strane javnobeležničke zapise.

Predlog izmene: Predlažemo da se datoj odredbi doda "*osim ukoliko posebnim propisom nije predviđeno neposredno izvršenje strane izvršne isprave*".

Takođe, predlažemo da se zadrži rešenje iz postojećeg Zakona koje dozvoljava mogućnost izvršnom poveriocu da od suda u izvršnom postupku zahteva da o priznanju odluči kao o prethodnom pitanju. Prema rešenju predloženom u Nacrtu, sud nema obavezu da prihvati predlog izvršnog poverioca da o priznanju odluči kao o prethodnom pitanju već bi, na osnovu člana 101, stav 5 Zakona o rešavanju

sukoba zakona sa propisima drugih zemalja ("Ako o priznanju strane odluke nije doneseno posebno rešenje, svaki sud može o priznanju te odluke rešavati u postupku kao o prethodnom pitanju, ali samo sa dejstvom za taj postupak.") imao diskreciono ovlašćenje da o priznanju reši kao o prethodnom pitanju ili da poverioca uputi da pokrene poseban postupak priznanja. Imalac strane izvršne isprave je već jednom prošao kroz sudski i arbitražni postupak i treba mu omogućiti da brzo dođe do izvršenja.

Predlog 15

Relevantni član Nacrta: čl. 44

Komentar AmChama: Izmjena u naslovu člana 44 Nacrta i to brisanjem dela naslova "iz izvršne isprave", predložena je iz razloga što bi stav 2 člana 44 Nacrta mogao biti tumačen tako da nije moguće da do promene izvršnog poverioca dođe nakon donošenja rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave, već samo nakon donošenja rešenja o izvršenju na osnovu izvršne isprave, a sve zbog naslova člana. Ukoliko se naslov ne bi izmenio kako je predloženo, mogao bi biti prihvaćen stav da je promena izvršnog poverioca moguća samo nakon donošenja rešenja o izvršenju po izvršnoj ispravi, jer se ovaj stav kojim se reguliše promena nalazi u okviru člana koji u naslovu ima određenje "iz izvršne isprave".

Inače, u skladu sa članom 23 stav 3 sada važećeg Zakona promena izvršnog poverioca se određuje nakon donošenja rešenja o izvršenju i po izvršnoj i po verodostojnoj ispravi to rešenje bi trebalo zadržati, naročito što je od strane prakse prepoznata kao potrebna.

Nacrt dozvoljava sprovođenje izvršenja na osnovu izvršne isprave na predlog i u korist lica koje u izvršnoj ispravi nije označeno kao izvršni poverilac, ako ono javnom ili u skladu sa zakonom overenom ispravom dokaže da je potraživanje na njega preneto ili da je na njega na drugi način prešlo pre ili u toku postupka, te predložena dopuna stava 1 člana 44 Nacrta omogućila bi da se izvršni postupak pod istim uslovima vodi i na predlog i u korist lica koje u verodostojnoj ispravi nije označeno kao izvršni poverilac, a obzirom da nema razloga da se isto ne dozvoli i kada je u pitanju verodostojna isprava. Predlažemo izmenu Zakona u tom smislu, odnosno izmenu člana 44 zakona kako je navedeno pod tačkom 1 ovog komentara. Ovde predloženom izmenom Zakona, omogućava se brže i znatno ekonomičnije namirenje poverilaca koji steknu cesijom potraživanje zasnovano na fakturi kao verodostojnoj. Trenutno rešenje onemogućava Kompanije koje se bave otkupom potraživanja, da nakon otkupa potraživanja zasnovanih na fakturama kao verodostojnim ispravama, svoja prava ostvaruju direktno pokretanjem izvršnih postupaka protiv dužnika, već su prinuđene da se kroz parnični postupak - dobijanjem pravosnažne sudske odluke, najpre legitimišu kao novi poverilac, da bi tek nakon toga pokretanjem izvršnog postupka na osnovu dobijene odluke kao izvršne isprave, ostvarivale svoja prava i naplaćivala svoja potraživanja prema dužnicima. Ovim su Kompanije koje se bave otkupom potraživanja, naterane da vode dva sudska postupka u cilju namirenja svog potraživanja, što značajno uvećava troškove Kompanijama i produžava vreme potrebno za namirenje sudskim putem.

Predlog izmene: Predlažemo izmenu u naslovu člana 44 Nacrta tako da glasi "*Prelaz potraživanja i obaveze iz izvršne isprave*".

Predlažemo dopunu u stavu 1 člana 44 Nacrta tako da glasi "*Izvršni postupak vodi se i na predlog i u korist lica koje u izvršnoj ispravi ili verodostojnoj ispravi nije označeno kao izvršni poverilac, ako to lice*

javnom ili u skladu sa zakonom overenom ispravom dokaže da je potraživanje iz izvršne ili verodostojne isprave prešlo na njega, a ako to nije moguće – ako prenos ili prelaz potraživanja dokaže pravnosnažnom, odnosno konačnom odlukom donetom u parničnom, prekršajnom ili upravnom postupku."

Predlažemo da se u stavu 3 propiše da na rešenje kojim se utvrđuje da je sticalac stupio na mesto izvršnog poverioca nije dozvoljena žalba. U slučaju cesije, dužnik nema pravo da se protivi promeni poverioca pa nije jasno zašto bi imao pravo na žalbu na rešenje kojim se ta promena utvrđuje, niti koji bi to bili razlozi za žalbu.

Predlog 16

Relevantni član Nacrta: čl. 49

Komentar AmChama: Predložena dopuna stava 1 u članu 49 Nacrta neophodna je ukoliko bi se usvojio prethodno izneti predlog za dopunu stava 1 člana 44 Nacrta.

Predlog izmene: Predlažemo dopunu stava 1 člana 49 Nacrta tako da isti glasi " *Verodostojna isprava podobna je da se na osnovu nje donese rešenje o izvršenju ako sadrži izvršnog poverioca i izvršnog dužnika i predmet, vrstu, obim i dospelost obaveze. Ukoliko verodostojna isprava ne sadrži izvršnog poverioca i izvršnog dužnika, podobna je da se na osnovu nje donese rešenje o izvršenju samo ako su ispunjeni uslovi iz člana 44 ovog Zakona.*"

Predlog 17

Relevantni član Nacrta: čl. 52

Komentar AmChama: Predložili smo vraćanje odredbe kako je trenutno definisano načelo srazmere u Zakonu. Naime, važeći Zakon na dovoljno jasan i precizan način definiše načelo srazmere izvršenja i sud odnosno izvršitelj ima nedvosmislen kriterijum za utvrđivanje celishodnog sredstva/predmeta izvršenja/obezbeđenja u odnosu na visinu obaveza izvršnog dužnika. Postojeća odredba se može primenjivati kako na inicijalno predložena sredstva/predmete izvršenja/obezbeđenja tako i na one koji budu naknadno u toku postupka dodati ili zamenjeni. Međutim, predložena odredba u Nacrtu bi moglo dovesti do nejasnoće tumačenja i zloupotreba u praksi. Naime, sud odnosno javni izvršitelj retko ima mogućnosti i raspoláže informacijama da bi mogao da ocenjuje ukupnu imovinu izvršnog dužnika, odnosno i predmete i sredstva izvršenja koja nisu predložena od strane izvršnog poverioca, u odnosu na obaveze izvršnog dužnika prema izvršnom poveriocu. Ovo znači da bi u svakom konkretnom slučaju sud odnosno javni izvršitelj morao da sprovodi sveobuhvatnu analizu ovih parametara kako bi ustanovio delotvorniji i povoljniji način namirenja. Smatramo da bi ocenu suda/javnog izvršitelja trebalo svesti na predložena sredstva i predmete namirenja i obaveze izvršnog dužnika prema izvršnom poveriocu.

Predlog izmene: Izmeniti član 52 Nacrta tako da glasi

"Sud, odnosno javni izvršitelj, su dužni da prilikom izbora sredstva i predmeta izvršenja vode računa o srazmeri između visine obaveze izvršnog dužnika i sredstva i vrednosti predmeta izvršenja, odnosno obezbeđenja."

Predlog 18

Relevantni član Nacrta: čl. 53

Komentar AmChama: Smatramo nepotrebnim ponavljati obavezu suda da odredi izvršenje samo u onoj meri koja je dovoljna da se poverilac namiri jer to već predviđeno načelom srazmere iz člana 52 Nacrta. Dalje, ukoliko se o promeni predmeta i sredstva izvršenja odlučuje rešenjem, to znači da bi žalbama na ova rešenja postupak bio prolongiran (jer žalbe na zaključak nisu moguće), a intervencija suda bi bila neadekvatna. Preporučena fleksibilnost u izvršnom postupku ne bi bila moguća, a sudovi, ionako preopterećeni u radu bi bili zatrpani odlučivanjem o ovim žalbama. Razmatranje ovih žalbi bi se svelo na ocenu poštovanja načela srazmere, suviše apstraktno postavljenog i zavisilo bi od subjektivne procene sudije. Smatramo da upravo ta odredba o načelu srazmernosti štiti dužnika od situacije kada poverilac traži izvršenje na imovini koja nije neophodna da se takav poverilac namiri, i predstavlja dovoljnu zaštitu za dužnika. Pitanje da li će se izvršenje sprovesti na zaradi izvršnog dužnika ili na njegovim pokretnim stvarima, potraživanju ili njegovom udelu ili nepokretnosti je od manjeg značaja od prava izvršnog poverioca na efikasno namirenje u razumnom roku. Stoga zahtev za efikasnim izvršnim postupkom i zaštiti prava izvršnog poverioca ovde mora imati prednost u odnosu na mogućnost izvršnog dužnika da kroz žalbu na odluku o predmetu i sredstvu izvršenja prolongira izvršni postupak pri čemu je za dužnika ostavljena mogućnost da zaštiti svoje pravo u slučaju nesrazmere visine duga i imovine koja je predmet izvršenja.

Predlog izmene: Brisati stav 3 člana 53 Nacrta, a stavovi 2 i 4 menjaju se tako da glase

"Ako je u predlogu za izvršenje navedeno više sredstava i predmeta izvršenja koji treba istovremeno da se sprovedu sud, odnosno javni izvršitelj će dozvoliti predloženo izvršenje.

Ako sredstva i predmeti izvršenja na koje je zaključkom ograničeno izvršenje u smislu stava 3 ovog člana nisu dovoljni da se izvršni poverilac namiri sud, odnosno javni izvršitelj, zaključkom nalaže sprovođenje izvršenja sledećim sredstvom i predmetom izvršenja, čija vrednost je dovoljna da se namire troškovi izvršnog postupka i potraživanje izvršnog poverioca."

Predlog 19

Relevantni član Nacrta: čl. 54 st. 1 i 4

Komentar AmChama: Videti gornje obrazloženje za član 53.

Stav 4 člana 54 Nacrta propisuje promenu nadležnosti suda u slučaju promene ili dodavanja sredstva i predmeta izvršenja, ali ne propisuje posledice tih promena na izvršitelje.

Predlog izmene: Izmeniti član 54 stav 1 Nacrta tako da glasi

"Ako namirenje nije moguće iz sredstava i predmeta izvršenja koji su već određeni, sud može, na predlog izvršnog poverioca, zaključkom da promeni sredstvo i predmet izvršenja ili da odredi da se izvršenje nastavi i drugim sredstvima i predmetima, pored već određenih.

Na isti način, ali bez predloga izvršnog poverioca, postupa i javni izvršitelj ako on sprovodi izvršenje, osim u slučajevima kada je za takvu promenu, odnosno izvršenje potrebna odluka suda."

Ako se stav 4 člana 54 odnosi samo na situaciju iz stava 3 člana 54 Nacrta, potrebno je to precizirati.

Predlog 20

Relevantni član Nacrta: čl. 65

Komentar AmChama/Predlog izmene: Predlažemo da formulacija glasi: "*U rešenju o izvršenju određuje se da izvršenje sprovodi javni izvršitelj koga je izvršni poverilac naznačio u predlogu za izvršenje. Protiv određivanja javnog izvršitelja žalba je dozvoljena samo ako izvršni dužnik smatra da javni izvršitelj nije mesno nadležan (član 7.1 stav 1. tačka 10).*"

Predlog 21

Relevantni član Nacrta: čl. 70

Komentar AmChama: Videti gornje obrazloženje za član 20 Nacrta.

Predlog izmene:

"Izvršni dužnik može žalbom da pobija rešenje o izvršenju doneto u drugom stepenu, po prigovoru na rešenje o izvršenju na osnovu verodostojne isprave.

Na postupak po žalbi shodno se primenjuje zakon koji uređuje parnični postupak."

Predlog 22

Relevantni član Nacrta: čl. 71 - 81

Komentar AmChama: Videti gornje obrazloženje za član 20 Nacrta.

Predlog izmene: Brisati odredbe o žalbi na rešenje o izvršenju.

Predlog 23

Relevantni član Nacrta: čl. 82

23 a) Komentar AmChama: Predlog iz Nacrta omogućava da se izjavi i prigovor sa frivolnim obrazloženjem što obesmišljava mogućnost dobijanja rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave.

Predlog izmene: Predlažemo da se po ugledu na važeći Zakon zadrži iscrpna lista osnova zbog kojih se može izjaviti prigovor.

23 b) Relevantni član Nacrta: čl. 82a, 82b i 82c

Komentar AmChama: Nedefinisanje taksativno nabrojanih razloga za prigovor i dokaza uz prigovor može biti predmet velikih zloupotreba od strane dužnika. Naime, moglo bi se desiti da ulaganjem prigovora u situaciji kada nisu definisani jasni razlozi, niti za iste postoje jasno definisani dokazi koje treba da budu priloženi uz prigovor, pokreće se parnica gotovo u svakom slučaju, i dolazi do

odugovlačenja postupka, a samim tim i nanošenja nenadoknadive štete (npr. izgubimo kupca, padne cena na tržištu i nakon nekog vremena namirenje ne bude sprovedeno u istim uslovima). Ističemo da je dato rešenje veliki korak unazad u odnosu na postojeće rešenje. Ovim se rešenjem praktično u izvršni postupak uvodi dug i neefikasan parnični postupak. Smatramo da je nužno vraćanje ranijih odredbi koje postoje u važećem Zakonu a koje odražavaju potrebu poverilaca da na brz i efikasan način naplate svoje potraživanje, sa napomenom da se shodno predlogu izmene člana 20 Nacrta žalba podnosi na rešenje IPV veća prvostepenog suda čime se omogućava strankama da se o njihovim pravima odluči na brz i jednostavan način u okviru izvršenog postupka kako je dato u obrazloženju predloga na član 20 Nacrta.

Predlog izmene: Posle člana 82 Nacrta dodati nove stavove 82a, 82b i 82c koji glase

"Član 82a

Protiv rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave, izvršni dužnik ima pravo prigovora.

Prigovor se može izjaviti isključivo iz sledećih razloga:

- 1) ako potraživanje iz verodostojne isprave nije nastalo;*
- 2) ako je u verodostojnu ispravu unet neistinit sadržaj;*
- 3) ako potraživanje iz verodostojne isprave nije dospelo;*
- 4) ako je obaveza izvršena ili na drugi način prestala;*
- 5) ako je potraživanje zastarelo.*

Razlozi za prigovor

Član 82b

Izvršni dužnik je dužan da u prigovoru iznese sve razloge pobijanja i uz prigovor da priloži sve dokaze na kojima se žalba zasniva, a u slučaju da to ne učini, gubi pravo da naknadno iznosi činjenice i predlaže dokaze.

Dokazi uz prigovor

Član 82c

Izvršni dužnik je dužan da uz prigovor dostavi pisane isprave kojim dokazuje navode iz prigovora, i to:

- 1) pravnosnažnu sudsku odluku kojom je utvrđena neistinitost verodostojne isprave ili izvod iz Centralnog registra hartija od vrednosti, ako tvrdi da je isprava neistinita;*
- 2) nalog za plaćanje u pisanoj ili elektronskoj formi na osnovu koga je izvršen prenos sredstava, ako tvrdi da je obaveza ispunjena;*
- 3) druge pisane isprave kojim potkrepljuje navode iz prigovora.*

U slučaju žalbe povodom nedospelosti potraživanja iz isprave, ako ona ne proizlazi iz same verodostojne isprave, izvršni dužnik je dužan da priloži pisanu ispravu iz koje to proizlazi."

Predlog 24

Relevantni član Nacrta: čl. 83

Komentar AmChama/Predlog izmene: U pogledu stava 5, nije jasno zašto bi se poverilac primoravao da ponovo podnosi predlog za izvršenje ako već ima rešenje o izvršenju. Logično bi bilo da na osnovu postojećeg rešenja može da nastavi izvršenje na drugim sredstvima dužnika, ako ih ima, odnosno da nastavi izvršenje na prvobitnim sredstvima ako žalba dužnika bude odbačena ili odbijena.

Predlog 25

Relevantni član Nacrta: čl. 85 st. 2

Komentar AmChama: Nejasno je kada će se izjašnjenje izvršnog poverioca smatrati blagovremenim jer je izostavljen rok u kojem je izvršni poverilac dužan da isti dostavi sudu.

Predlog izmene: Izmeniti član 85 st. 2 Nacrta tako da glasi

"U suprotnom, prigovor se dostavlja izvršnom poveriocu da se o njemu izjasni, u roku od 8 dana od dana dostavljanja prigovora trećeg lica uz upozorenje na posledice propuštanja (član 86 stav 1)."

Predlog 26

Relevantni član Nacrta: čl. 86

Komentar AmChama/Predlog izmene: Isti komentar kao i za član 74. Nejasno je zašto se poveriocu nameće dodatna obaveza, pod pretnjom obustave izvršenja. Automatsko usvajanje prigovora trećeg lica i obustava izvršenja u delu u kome je prigovor usvojen je prestroga sankcija.

Predlog 27

Relevantni član Nacrta: čl. 87

Komentar AmChama/Predlog izmene: Stav 1 člana 87 Nacrta pravi referencu na žalbu. Imajući u vidu da se predmetni član nalazi u odeljku koji reguliše prigovor, pretpostavljamo da u stavu 1 člana 87 referenca treba da se pravi na prigovor.

Predlog 28

Relevantni član Nacrta: čl. 92

Komentar AmChama/Predlog izmene: Isti komentar kao i za član 74. Smatramo da nije poželjno uvođenje neke vrste "automatskog protivizvršenja".

Predlog 29

Relevantni član Nacrta: čl. 96 st. 1

Komentar AmChama: U slučajevima u kojima izvršitelj sprovodi izvršenje, potrebno je predvideti nadležnost izvršitelja za odlaganje izvršenja. Predloženom izmenom izbegao bi se strog formalistički pristup koji bi dodatno opteretio već preopterećene sudove i smanjio efikasnost i delotvornost postupka izvršenja. Treba imati u vidu da prema Nacrtu o predlogu za odlaganje treba da odluči sud koji nije upoznat sa predmetom dok prema našem rešenju izvršitelj može da odluči o predlogu za odlaganje na brz i efikasan jer je u potpunosti upoznat sa predmetom. Pored toga, ne vidimo poseban značaj da odlučivanje o predlogu za odlaganje bude u isključivoj nadležnosti suda, jer mnogo značajnije radnje u postupku su u nadležnosti javnog izvršitelja kada on sprovodi postupak (npr., popis pokretnih stvari, donošenje zaključka o utvrđenju vrednosti, zakazivanje prodaje i držanje prodaje namirenje poverilaca i sl.). Stoga je logično da javni izvršitelj bude nadležan i za odlučivanje o predlogu za odlaganje izvršenja kada on sprovodi izvršenje jer je upoznat sa predmetom i zbog toga može lakše da odluči o predlogu nego sud koji nema do tada nikakva saznanja o toku postupka.

Predlog izmene: Izmeniti član 96 stav 1 Nacrta tako da glasi

"Na predlog izvršnog poverioca, rešenjem suda odnosno javnog izvršitelja odlaže se izvršenje koje nije još otpočelo."

Predlog 30

Relevantni član Nacrta: čl. 98

Komentar AmChama: Na predlog izvršnog poverioca, sud može usloviti odlaganje izvršenja polaganjem jemstva, osim ako bi to lice koje traži odlaganje ili članove njegove porodice dovelo u tešku situaciju. Imajući u vidu da je postupak izvršenja sam po sebi hitan, mogućnost odlaganja mora biti izuzetak, a polaganje jemstva mora opravdati takav izuzetak. Utvrđivanje da li bi jemstvo dovelo lice koje traži odlaganje ili članove njegove porodice u tešku situaciju ne sme biti predmet paušalne ocene, a dokazivanje takve činjenice bi vodilo odugovlačenju postupka.

Smatramo upitnim potrebu za uvođenje instituta odlaganja izvršenja na predlog dužnika. Ukoliko se već uvodi institut, trebalo bi što konkretnije i preciznije odrediti izuzetak. Pojam *"nenadoknadive ili teško nadoknadive štete, koja je veća od one koju bi zbog odlaganja pretrpeo izvršni poverilac"* se ne čini dovoljno jasnim i preciznim.

Sam institut odlaganja izvršenja je upitan, a naročito da odlaganje izvršenja može predložiti i treće lice, što je u suprotnosti sa članom 87 koji propisuje da parnica koju pokrene treće lice ne odlaže vođenje izvršnog postupka.

Odredbe člana 98 kao i kao člana 99 ostavljaju prostora za zloupotrebe procesnih ovlašćenja od strane izvršnog dužnika, u pravcu odugovlačenja i osujećenja izvršnog postupka, a što je u suprotnosti sa načelom hitnosti, i pravom suđenja u razumnom roku pa samim tim i u suprotnosti sa namerama predlagača Nacrta. Pri tome, treba imati u vidu situacije u kojima bi izvršni dužnik neposredno pre ili samom javnom nadmetanju za prodaju predmeta izvršenja (kad je ono zakazano i kad su položena jemstva za učestvovanje na istom a i bez obzira da li je uplaćeno jemstvo) podneo predlog za odlaganje izvršenja i na taj način otežao ili onemogućio prodaju predmeta izvršenja. Smatramo da je nužno postojanje odredbe koja će ovu zloupotrebu sprečiti i to kako u pogledu vremena u kojem

izvršni dužnik odnosno treće lice može podneti predlog za odlaganje tako u pogledu roka u kome sud mora da odluči o predlogu za odlaganje izvršenja. Dodatno, kako bi imperativni rok od 3 dana za odlučivanje suda odnosno javnog izvršitelja po predlogu za odlaganje izvršenja proizveo efekat, predlažemo da ukoliko sud/javni izvršitelj u tom roku ne odluči po predlogu, da će se izvršenje sprovesti. Smatramo da je nužno postojanje ove odredbe jer se u praksi može desiti da sud zbog preopterećenosti i neaktivnosti ne odluči blagovremeno o predlogu za odlaganje izvršenja i da zbog toga mora da se odloži ročište za javnu prodaju. Može se desiti da postoje kupci koji su uplatili jemstvo, koji su imali do tada značajne troškove u cilju obezbeđenja finansijskih sredstava i da sada zbog neaktivnosti suda trpe i izvršni poverilac i potencijalni kupac. Zbog odlaganja prodaje može doći od odustanka kupca koji je bio zainteresovan za kupovinu iz različitih razloga (npr. pojavila se druga nepokretnost na tržištu koju je kupac kupio). Kako bi se sprečila zloupotreba procesnih prava predlažemo da će se prodaja održati iako odluka kojom se odbacuje/odbija predlog za odlaganje izvršenja nije uručena izvršnom dužniku/trećem licu (iz razloga što će dužnik odnosno treće lice nastojati da „ne primi“ rešenje kojim se odbija odnosno odbacuje predlog za odlaganje izvršenja u cilju sprečavanja održanja javne prodaje). Dodatno, predlažemo da izvršni dužnik odnosno treće lice može najviše jednom u toku postupka podneti predlog za odlaganje izvršenja da bi se sprečila mogućnost da dužnik prilikom svake radnje u postupku „poteže“ sa predlogom za odlaganje izvršenja. Na kraju, smatramo da je neophodno postojanje izričnog pravila da žalba na rešenje kojim sud/javni izvršitelj odlučuje o predlogu ne odlaže sprovođenje izvršenja u cilju efikasnosti i efektivnost postupka izvršenja.

Predlog izmene: Smatramo da ukoliko se mogućnost odlaganja izvršenja dozvoli, polaganje jemstva mora biti pravilo.

Alternativno, predlažemo da se izostave tačka 1 i tačka 3 iz stava 2. Tačkom 1 je propisan osnov za odlaganje koji se zasniva na postojanju prvostepene odluke koja može biti preinačena ili ukinuta. Time se omogućava odlaganje postupka izvršenja za izuzetno dug period, naročito imajući u vidu prosečno trajanje sudskih postupaka u Srbiji. Tačku 3 je potrebno izostaviti zato što je suviše uopštena i otvara mogućnost za široko tumačenje.

Izmeniti član 98. Nacrta:

"I izvršni dužnik može da predloži sudu odnosno javnom izvršitelju da se izvršenje odloži.

Izvršenje može da se odloži na predlog izvršnog dužnika ako izvršni dužnik učini verovatnim da bi usled izvršenja pretrpeo nenadoknadivu ili teško nadoknadivu štetu, koja je veća od one koju bi zbog odlaganja pretrpeo izvršni poverilac ako izvršenje zavisi od istovremenog ispunjenja obaveze izvršnog poverioca, pa je izvršni dužnik odbio da ispuni obavezu zato što izvršni poverilac nije svoju ispunio, niti pokazao spremnost da je ispuni;

Izvršni dužnik može podneti predlog za odlaganje izvršenja najkasnije tri dana od dana dostavljanja zaključka o prodaji.

O predlogu za odlaganje izvršenja sud odnosno javni izvršitelj je dužan da odluči u roku od tri dana od dana podnošenja predloga.

Ukoliko sud odnosno javni izvršitelj ne odluči o predlogu za odlaganje izvršenja u roku od tri dana od dana prijema predloga, izvršenje će se sprovesti.

Ukoliko je sud odnosno javni izvršitelj odbacio ili odbio predlog za odlaganje izvršenja, prodaja će biti održana iako nije uspeo da pre prodaje dostavi odluku kojom odbacuje ili odbija predlog za odlaganje izvršenja.

Žalba na rešenje suda odnosno javnog izvršitelja kojim odlučuje o predlogu za odlaganje izvršenja ne odlaže sprovođenje izvršenja.

Sud odnosno javni izvršitelj uslovljava odlaganje polaganjem jemstva od izvršnog dužnika, izuzev ako bi to izvršnog dužnika ili članove njegove porodice dovelo u tešku oskudicu.

Smatra se da je predlog za odlaganje povučen ako izvršni dužnik ne položi jemstvo u roku koji je odredio sud odnosno javni izvršitelj.

Rešenje o odlaganju izvršenja proizvodi dejstvo od trenutka donošenja.

Izvršni dužnik može podneti predlog za odlaganje izvršenja najviše jednom u toku postupka."

Predlog 31

Relevantni član Nacrta: čl. 99

Komentar AmChama: Treće lice ima pravo na prigovor kao i da u parničnom postupku dokazuje da je izvršenje nedozvoljeno u odnosu na određeni predmet. Nema potrebe da se uvodi još jedno pravno sredstvo koje bi, po svojoj prilici, bilo korišćeno samo za odugovlačenje postupka (Opcija 1). Ukoliko ne bude prihvaćena Opcija 1 videti obrazloženje za član 98. Nacrta (Opcija 2).

Predlog izmene:

Opcija 1: Brisati odredbe člana 99. Nacrta

Opcija 2: Shodna primena odredbi člana 98. Nacrta u pogledu odlaganja izvršenja na predlog trećeg lica.

Predlog 32

Relevantni član Nacrta: čl. 100

Komentar AmChama/Predlog izmene: Sporno je što se odlaganje na predlog izvršnog poverioca vremenski ograničava na šest meseci, dok se trajanje odlaganje na predlog izvršnog dužnika i trećeg lica vezuje za okončanje postupka po pokrenutom pravnom sredstvu od strane ovih lica. Prvenstveno smatramo da nije nužno postojanje instituta odlaganje na predlog izvršnog dužnika i trećeg lica, a ukoliko se ovaj institut uvodi, neophodno je precizno vremenski ograničiti, kako bi se sprečile zloupotrebe ovog instituta u cilju prolongiranja postupka.

Predlog 33

Relevantni član Nacrta: čl. 109

Komentar AmChama: U praksi poverilac proverava podatke o imovini dužnika koji su javno dostupni, pa kada na osnovu tih podataka zaključi da dužnik nema imovinu ili da nije poznato da li je ima, podnosi zahtev za izvršenje na celokupnoj imovini dužnika i zahteva izjavu o imovini. Nije jasno zašto bi poverilac morao da dokazuje da nije mogao da sazna za imovinu izvršnog dužnika i kako bi se to dokazivalo.

Ne postoji razlog za vremensko ograničenje kada se može tražiti izjava o imovini već treba da bude predviđeno da se izjava može tražiti tokom celog postupka izvršenja. Ovo je pravo koje mora biti omogućeno izvršnom poveriocu u bilo kojoj fazi postupka bez obzira da li već postoji u postupku određeno sredstvo i predmet izvršenja. Takođe, sintagma u članu 109 "*ako učini verovatnim da nije mogao da sazna za imovinu izvršnog dužnika iz koje može da se namiri u celini*" vodi zaključku da se poverilaca traži da dokazuje negativnu činjenicu, stoga je potrebno da se odredbe ovog člana izmene na način koji predlažemo.

Predlog izmene: Brisati stav 2 i izmeniti stav 1 člana 109 Nacrta tako da glasi

"Izvršni poverilac može u toku celog postupka podneti sudu zahtev za davanje izjave o imovini izvršnog dužnika."

Postojeći stavovi 3. i 4. bi postali stavovi 2. i 3.

Predlog 34

Relevantni član Nacrta: čl. 118 st. 1

Komentar AmChama: Ukoliko već postoji određeno sredstvo i predmet izvršenja, besmisleno je predvideti ovakvu tešku posledicu za nepostupanje izvršnog poverioca nakon davanja izjave o imovini od strane izvršnog dužnika.

Predlog izmene: Izmeniti stav 1 člana 118 Nacrta, tako da glasi

"Izvršni poverilac koji na vreme ne zahteva dopunu ili davanje nove izjave o imovini, dužan je da u roku od 15 dana od prijema pismena ili zapisnika sa izjavom o imovini predloži sudu određivanje sredstva i predmeta izvršenja, inače sud u narednih osam dana obustavlja izvršni postupak ukoliko u postupku nije već određeno izvršenje nekim sredstvom i na nekom predmetu izvršenja."

Predlog 35

Relevantni član Nacrta: čl. 119

Komentar AmChama: Ovo predlažemo kao dodatnu meru pritiska na odgovorno lice da se odazove pozivu suda radi davanja izjave o imovini, jer je upravo odgovorno lice u pravnom licu zaduženo za davanje izjave o imovini. Međutim, ako bi novčanom kaznom bilo obuhvaćeno i odgovorno lice koje zapravo jedino odgovorno zašto nije data izjava o imovini imati dalekosežniji uticaj od kažnjavanja samog pravnog lica a što je cilj ovog člana. Prihvatanjem odredbe Nacrta učinio bi se korak unazad u odnosu na rešenje koje postoji u Zakonu, imajući u vidu da je ovo predviđeno sadašnjim Zakonom.

Dodatno, pored novčane kazne predviđa se dodatna sankcija (dovođenje) ukoliko dužnik ne želi da da izjavu o imovini, jer se u praksi često dešavalo da dužnik neće da da izjavu o imovini i da novčano kažnjavanje nema uticaj na dužnika. S druge strane, predloženo rešenje o dovođenju je rešenje koje je postojalo u Zakonu o izvršnom postupku iz 2004. godine ("Sl. glasnik RS", br. 125/2004). Samo postojanje ove odredbe bi imalo veliki uticaj da dužnici savesno ispunjavaju svoje obaveze propisane zakonom.

Predlog izmene: Izmeniti stav 1 i dodati stav 2 člana 119 Nacrta tako da zajedno glase

"Novčana kazna izriče se izvršnom dužniku kao i odgovornom licu u izvršnom dužniku koji odbije da dâ izjavu o imovini, koji propusti rok za davanje izjave o imovini ili koji dâ nepotpune ili netačne podatke o imovini.

Sud će doneti rešenje o prinudnom dovođenju izvršnog dužnika, ako ne postupi po nalogu suda ili ne pristupi na zakazano ročište."

Predlog 36

Relevantni član Nacrta: čl. 121

Komentar AmChama: U pitanju je odluka kojom se upravlja postupkom, a ne odluka kojom se odlučuje meritorno, pa nema mesta žalbi koja odlaže izvršenje.

Predlog izmene: Predlažemo da sud o ovom pitanju odlučuje zaključkom ili da žalba protiv rešenja ne odlaže izvršenje rešenja.

Predlog 37

Relevantni član Nacrta: čl. 129

Komentar AmChama/Predlog izmene: Nije jasan rezon koji opravdava izuzetak u ovom slučaju.

Predlog izmene: Predlažemo da se reči "*izuzev kada se novčano potraživanje namiruje na nepokretnosti ili pokretnoj stvari*" brišu.

Predlog 38

Relevantni član Nacrta: čl. 141

Komentar AmChama/Predlog izmene: Predlažemo da se nakon stava 2 unese novi stav kojim se propisuje da sud, odnosno javni izvršitelj, na zahtev izvršnog poverioca pribavlja ispravu iz stava 2 po službenoj dužnosti, a o trošku poverioca. Takođe, treba predvideti i mogućnost da sud, odnosno javni izvršitelj, zaključkom naloži izvršnom dužniku da dostavi ispravu iz stava 2. Ovim se pokrивaju slučajevi kada izvršnom poveriocu može biti nemoguće da pribavi određenu ispravu.

Predlog 39

Relevantni član Nacrta: čl. 142

Komentar AmChama: Smatramo da je bolje rešenje da u predlogu iz izvršenje kao izvršni dužnik bude označen založni dužnik jer je to lice upoznato sa obligaciono-stvarnim odnosnom poverioca i dužnika te može dati bolje argumente odnosno prigovore, u odnosu na nekog od prethodnih vlasnika koji nema saznanja kakav je odnos dužnika i poverioca. Definisanje "prethodnog vlasnika" protiv koga se sprovodi izvršenje može imati različito tumačenje budući da može doći u praksi do višestrukog raspolaganja. Naime, u slučaju da se nepokretnošću raspolaže više puta, ukoliko se u predlogu za izvršenje naslovljava "prethodni vlasnik", to lice je prethodni vlasnik u odnosu na sadašnjeg koji nije istovremeno i zalagodavac iz izvršne isprave. Na kraju, smatramo da je neophodno da o izvršenju bude obavешten i sadašnji vlasnik nepokretnosti (a što je već regulisano stavom 4. ovog člana Nacrta) jer može imati interes da plati dug da bi se izvršenje obustavilo ili da bi našao dugi smeštaj i mogao olakšano da planira svoje preseljenje u drugu nepokretnost.

Predlog izmene: Izmeniti stav 1 člana 142 Nacrta tako da glasi

"Ako se posle sticanja založnog prava na nepokretnosti promeni njen vlasnik, založni poverilac označava u predlogu za izvršenje zalagodavca iz izvršne isprave kao izvršnog dužnika, a novi vlasnik dužan je da na trpi namirenje na nepokretnosti."

Predlog 40

Relevantni član Nacrta: čl. 144

Komentar AmChama: Smatramo da sticanje prava na namirenje ne bi trebalo uslovljavati zabeležbom rešenja o izvršenju, već podnošenjem zahteva za takvu zabeležbu. Naime, u praksi zahtevu za upis rešenja o izvršenju mogu prethoditi brojni zahtevi za upis drugih promena i što praktično znači da odlučivanje o zahtevu za upis rešenja o izvršenju može da traje i više godina. Konkretno, može se desiti da izvršni dužnik neposredno pre izvršenja (znajući da ne ispunjava svoje obaveze prema poveriocima), ili nakon donošenja rešenja o izvršenju, podnese katastru nepokretnosti niz zahteva o kojima katastar mora odlučiti prema redosledu prijema. Na svako rešenje katastra izvršni dužnika ima pravo žalbe o kojoj odlučuje drugostepeni organ (Ministarstvo), pred kojim postupci po žalbi traju najmanje dve godine. U interesu zaštite načela hitnosti izvršnog postupka predlažemo da se u Nacrtu izmeni ovaj član tako da se pravo na namirenje stiče podnošenjem zahteva za upis zabeležbe rešenja o izvršenju. Takođe, smatramo da se *ratio legis* da se publikuje izvršenje na određenoj nepokretnosti ostvaruje samim podnošenjem zahteva za upis zabeležbe rešenja o izvršenju. U suprotnom bismo imali situaciju da zbog npr. prethodnog zahteva o konverziji o kojima se trenutno ne rešava, poverilac ne može da sprovede prodaju jer nisu ispunjeni procesni uslovi, odnosno nije doneto rešenje o zabeležbi rešenja o izvršenju. Smatramo da je dovoljno transparentno da treća lica mogu biti obavешtena o izvršenju na nepokretnosti samim postojanjem zahteva o kojem nije odlučeno. Stoga nije neophodno da rešenje o izvršenju bude zabeleženo u katastru nepokretnosti već je dovoljno da je takav zahtev podnet čime se trećim licima omogućava da budu upoznata sa izvršenjem.

Predlog izmene: Izmeniti stav 2 člana 144 Nacrta tako da glasi

"Podnošenjem zahteva za upis zabeležbe rešenja o izvršenju izvršni poverilac stiče pravo da potraživanje namiri iz nepokretnosti (pravo na namirenje) i ako drugo lice kasnije stekne svojину na nepokretnosti."

Predlog 41

Relevantni član Nacrta: čl. 145

Komentar AmChama: Navedena dopuna rečenice je u cilju preciziranja pravnog dejstva ove pravne situacije. Izvršni poverilac koji pristupa izvršenju ne može imati isto pravo na namirenje jer bi to praktično značilo da redosled podnošenja predloga i upisa zabeležbi nije od značaja a upravo ovaj redosled definiše i redosled namirenja nakon prodaje nepokretnosti.

Predlog izmene: Izmeniti član 145 stav 2 tako da glasi

"Izvršni poverilac na čiji predlog je doneto kasnije rešenje o izvršenju stupa u već pokrenuti izvršni postupak, a pravo na namirenje stiče isto kao izvršni poverilac na čiji predlog je doneto prvo rešenje o izvršenju prema redosledu upisa."

Predlog 42

Relevantni član Nacrta: Član 149. stav 1

Prodajom nepokretnosti ne prestaje zakup na njoj ako je ugovor o zakupu zaključen i zakupac stekao državinu nepokretnosti pre donošenja rešenja o izvršenju.

Komentar AmChama: Potrebno je sprečiti zloupotrebu ovog člana i mogućnost postojanja fiktivnih i antidatiranih ugovora o zakupu (npr: ugovor o zakupu na 50 godina, sa nerealno niskom zakupninom u odnosu na tržišnu, ili se zaključi fiktivni ili antidatirani ugovor sa povezanim licem). Nabitniji element dopune ovog člana bio bi nesumnjivo utvrđivanje datuma zaključenja ugovora, a što bi išlo i u prilog dokazivanju pretpostavke da je takav zakupac stekao državinu nepokretnosti pre podnošenja predloga za izvršenje. Posebno ističemo da bi kao trenutak kada se posmatra da li postoji ugovor o zakupu trebalo da bude podnošenje predloga za izvršenje umesto trenutka donošenja rešenja o izvršenju. Naime, izvršni dužnik može u periodu od kada je podnet predlog za izvršenje do trenutka kada je doneto rešenje o izvršenju izdati (svesno i namerno u cilju osujećenja namirenja poverioca) nepokretnost u zakup znajući da je pokrenut izvršni postupak. Napominjemo da u zakonu o stečaju u delu koji se odnosi na pobijanje pravnih radnji rok se računa od dana kada je podnet predlog za pokretanje stečaja na ne od trenutka kada je stečaj otvoren (pokrenut).

Predlog izmene: izmeniti član 149. stav 1. Nacrta tako da glasi

Prodajom nepokretnosti ne prestaje zakup na njoj ako je ugovor o zakupu zaključen i zakupac stekao državinu na nepokretnosti *pre podnošenje predloga za izvršenje, a što se dokazuje prethodnim upisom zakupa u katastar nepokretnosti ili drugu javnu knjigu ili overom ugovora o zakupu.*

Predlog 43

Relevantni član Nacrta: čl. 153

Komentar AmChama: U slučajevima kada izvršni poverilac dostavi procenu nepokretnosti kako je to navedeno u tekstu predloga izmene, nije potrebno niti celishodno da se nepokretnost procenjuje ponovo i time samo povećavaju troškovi postupka i postupak vremenski odugovlači. Ovo bi značajno ubrzalo postupak jer bi bilo moguće da izvršni poverilac već uz predlog za izvršenje dostavi procenu nepokretnosti što bi bio osnov da se na osnovu nje donese zaključak o utvrđenju vrednosti.

Predlog izmene: Dodati stav 4 člana 153 tako da glasi

"Sud odnosno javni izvršitelj će prihvatiti procenu nepokretnosti izvršenu od strane odgovarajućih organizacija, institucija ili pravnih i fizičkih lica odgovarajuće struke koja je dostavljena pod uslovom da nije starija od 6 meseci može dostaviti i izvršni poverilac, u kom slučaju će sud odnosno javni izvršitelj prihvatiti vrednost nepokretnosti koja je navedena u takvoj proceni."

Predlog 44

Relevantni član Nacrta: čl. 158 st. 4

Komentar AmChama: Deo "*najkasnije dok ne daju izjavu da nameravaju da koriste pravo preče kupovine*" iz st. 4 čl. 158 Nacrta je nejasan, kao i smisao istog, a može voditi odugovlačenju i opstruiranju izvršenja od strane nosilaca prava preče kupovine, bez želje da u istom učestvuju. Ovo pogotovu imajući u vidu da se jemstvo vraća u skladu sa čl. 170 Nacrta.

Predlog izmene: Predlažemo brisanje dela "*najkasnije dok ne daju izjavu da nameravaju da koriste pravo preče kupovine*" iz st. 4 čl. 158 Nacrta.

Predlog 45

Relevantni član Nacrta: čl. 164

Komentar AmChama: Predlog za odlaganje prodaje ne bi trebalo da bude procesno ovlašćenje izvršnog dužnika pa takvu mogućnost bi trebalo ostaviti samo izvršnom poveriocu. U suprotnom se rizikuje zloupotreba procesnih ovlašćenja od strane dužnika i založnog poverioca besmislenim odlaganjem prodaje u slučaju koje predviđa ovaj član Nacrta.

Predlog izmene: Izmeniti član 164 stav 3 tako da glasi

"Oni ipak mogu, na predlog izvršnog poverioca, odložiti takvo javno nadmetanje."

Predlog 46

Relevantni član Nacrta: čl. 166

Komentar AmChama: Prema važećem Zakonu vrednost na drugoj javnoj prodaji je postavljena na 30%. Smatramo da povećanje na 50% nije opravdano.

Predlog izmene: Poželjno bi bilo da vrednost na drugoj javnoj prodaji bude niže postavljena, npr. 40%.

Predlog 47

Relevantni član Nacrta: čl. 167

Komentar AmChama: Pitanje je da li se u roku od 5 minuta mogu obaviti konsultacije sa vlastodavcem, bankom i sl.

Predlog izmene: Poželjno je produžiti rok od 5 minuta za zaključenje javnog nadmetanja.

Predlog 48

Relevantni član Nacrta: čl. 172

Komentar AmChama: Smatramo da je obustava izvršnog postupka u slučaju propuštanja izvršnog poverioca da izvrši izbor, prestroga sankcija.

Predlog izmene: Poželjno je propisati novčanu kaznu ili sl. (kao kod propusta na strani izvršnog dužnika).

Predlog 49

Relevantni član Nacrta: čl. 173

Komentar AmChama: Izostavljen je kupac, odnosno nije označeno ko u ime i za račun kupca zaključuje ugovor, stoga je potrebno uneti kupca kao ugovornu stranu.

Predlog izmene: Izmeniti član 173 stav 2 Nacrta tako da glasi

"Ugovor o prodaji nepokretnosti neposrednom pogodbom zaključuju u pisanom obliku kupac i sud, odnosno javni izvršitelj, u ime i za račun izvršnog dužnika, ili lice koje obavlja komisione poslove prodaje, u svoje ime a za račun izvršnog dužnika, koji ga dostavlja poreskoj upravi.

Predlog 50

Relevantni član Nacrta: čl. 174

Komentar AmChama: Za sporazum stranaka o prodaji neposrednom pogodbom, kao pravni akt koji nastaje slobodnom voljom stranaka u postupku, treba predvideti mogućnost ranijeg nastajanja u toku samog postupka. S tim u vezi potrebno je omogućiti da navedeni Sporazum može biti zaključen mnogo pre objavljivanja zaključka o prodaji nepokretnosti na javnom nadmetanju, a naročito pre roka od 10 dana od dana objavljivanja zaključka o prodaji nepokretnosti. Stoga predlažemo da navedeni sporazum može biti sačinjen već nakon dostavljanja zaključka kojim se utvrđuje procenjena vrednost predmeta izvršenja, kako je navedeno u predloženoj izmeni odredbe Nacrta.

Predlog izmene: Nije jasno zbog čega se propisuje da u slučaju neposredne pogodbe između stranaka, nije moguće da cena bude niža od 70% propisane. U pitanju je autonomija volje stranaka, gde izvršni dužnik, kao vlasnik stvari, ne bi trebalo da bude ograničen u raspolaganju.

Izmeniti član 174 Nacrta tako da glasi

"Sporazum stranaka o prodaji nepokretnosti neposrednom pogodbom moguć je u vremenskom rasponu od prvog narednog dana od dana donošenja zaključka kojim se utvrđuje procenjena vrednost predmeta izvršenja pa do donošenja zaključka o dodeljivanju nepokretnosti posle javnog nadmetanja ili donošenja zaključka kojim se utvrđuje da drugo javno nadmetanje nije uspelo."

Predlog 51

Relevantni član Nacrta: čl. 177

Komentar AmChama: Smatramo da je celishodno i veoma značajno za namirenje izvršnog poverioca ali i smanjenje obaveza i tereta izvršnog dužnika predvideti mogućnost da se zaključi ugovor po ceni koja je niža od 50% procenjive vrednosti, i bez ograničenja u pogledu cene ako su bile održane dve neuspele prodaje i nepokretnost ostala neprodana i za 50% od procenjene vrednosti. To bi svakako značilo da je tržišni status predmeta prodaje takav, da nema zainteresovanih za kupovinu po ceni od 50% procenjene vrednosti te je u cilju namirenja poverioca potrebno dozvoliti prodaju po ceni ispod 50% procenjene vrednosti. Kako bi se sprečile moguće zloupotrebe prodaje po ceni ispod 50% od procenjene vrednosti (npr. za 1 RSD), potrebno je predvideti da u slučaju da je postignuta cena niža od 50% od procenjene da se smatra da je izvršni poverilac namiren u iznosu od 30% od procenjene vrednosti nepokretnosti. Smatramo da treba omogućiti prodaju prodaju ispod 50% procenjene vrednosti nakon dve neuspele javne prodaje, jer se time uvažava tržišta realnost (da nepokretnost nije mogla da se proda) a opet omogućuje bar delimično namirenje izvršnog poverioca u odnosu na drugu situaciju a to je da izvršni poverilac ponovo pokreće postupak, plaća takse sudu odnosno javnom izvršitelju, procenu i sl. Pored toga, izvršni poverilac ponovo može doći u situaciju da ni u ponovnom postupku izvršenja neće moći da proda nepokretnost nakon dve neuspele javne prodaje i da tako ostane "zaglavljen" usled nemogućnosti da proda nepokretnosti jer mu to zakonski limit ne dozvoljava (prodaju ispod 50% od procenjene vrednosti). Zbog toga treba omogućiti prodaju ispod 50% procenjene vrednosti, bez ograničenja. S druge strane, izvršni dužnik neće trpeti posledice prodaje po veoma niskoj ceni jer će se izvršni poverilac smatrati namirenim u iznosu od 30% od procenjene vrednosti iako je nepokretnost prodana po nižoj ceni. Prilikom predlaganja ove odredbe imali smo u vidu i argument da poverilac ima mogućnost da traži dosuđenje nepokretnosti i potom proda nepokretnost po ceni koja je tržišna tj. po ceni za koju ima kupca. Međutim, ova odredba ne zadovoljava u potpunosti ekonomski interes izvršnog poverioca jer dosuđenje nepokretnosti stvara i dodatne troškove (plaćanje poreza na apsolutna prava odnosno PDV, poreza na imovinu, troškove čuvanja nepokretnosti i redovnog održavanja i sl.) i time se izvršnom poveriocu dodatno onemogućuje namirenje.

Predlog izmene: Neposrednom pogodbom po izboru poverioca, predloženo je da cena ne može biti niža od 50% od utvrđene tržišne cene. Poželjno je sniziti cenzus u situaciji kada izvršni poverilac predlaže neposrednu pogodbu nakon neuspele druge javne prodaje. Naime, ovo je situaciji kada evidentno nema zainteresovanih kupaca, pa je očigledno da jedino niža cena može motivisati treća lica za zaključenje neposredne pogodbe. U suprotnom, ovaj institut bi bio lišen realnog dejstva.

Izmeniti član 177 stav 2 Nacrta i dodati novi stav 3 tako da zajedno glase

"Ugovor o prodaji može da se zaključi u roku od 30 dana od objavljivanja zaključka o prodaji nepokretnosti neposrednom pogodbom po izboru izvršnog poverioca. Cena nepokretnosti je predmet

slobodne pogodbe, bez ograničenja a rok za plaćanje cene ne može biti duži od 15 dana od donošenja zaključka o dodeljivanju nepokretnosti.

U slučaju prodaje neposrednom pogodbom Poverilac se smatra namirenim u iznosu postignute cene, osim u slučaju da je postignuta cena niža od 30% od procenjene, u kom slučaju se smatra namirenim u iznosu od 30% procenjene cene.

Dosadašnji stavovi 3 i 4 stavovi postaju stavovi 4 i 5."

Predlog 52

Relevantni član Nacrta: čl. 184

Komentar AmChama: neretko prođe više vremena od dana isplate cene do dana namirenje u odnosu na period od dana podnošenja predloga do dana prodaje što nije održivo. Poverioci koji se ne namiruju prioriteto iz prodajne cene dobijaju manje sredstava zbog toga što poverilac koji se prioriteto namiruje će naplatiti i kamate iz prodajne cene. Upravo zato je potrebno predvideti rok u kojem sud mora namiriti lica koja se namiruju iz prodajne cene.

Predlog izmene: dodati novi stav 3 koji glasi

"Sud je dužan da u roku od 30 dana od dana plaćanja cene od strane kupca namiri lica koja se namiruju iz prodajne cene."

Predlog 53

Relevantni član Nacrta: čl. 188

Komentar AmChama: Smatramo da nije opravdano propisati da samo kamate dosuđene u izvršnoj ispravi, a obračunate u poslednje tri godine pre pokretanja izvršnog postupka, imaju isti red namirenja kao glavno potraživanje.

Predlog izmene: Poželjno je da celokupna kamata koja je dosuđena u izvršnoj ispravi ima isti red kao glavno potraživanje.

Predlog 54

Relevantni član Nacrta: čl. 191

Komentar AmChama: Smatramo da nije poželjno da izvršni sud odlučuje o osnovanosti osporavanja potraživanja u izvršnom postupku.

Predlog izmene: Eventualno, razmotriti opciju da sud samo uputi lice koje osporava tuđe potraživanje da pokrene posebnu parnicu, bez upuštanja u utvrđivanje osnovanosti takvog zahteva.

Predlog 55

Relevantni član Nacrta: čl. 197

Komentar AmChama: Propisivanje obaveze izvršnog poverioca da dostavi sve isprave potrebne za upis prava svojine na nepokretnosti koja nije upisana u javnu knjigu prilikom podnošenja predloga za izvršenje nije opravdano. U slučaju da izvršni dužnik odbija da dostavi izvršnom poveriocu ove isprave, izvršni poverilac će vrlo teško, ako uopšte i uspe, moći da pribavi ovu dokumentaciju.

U stavu 2 čl. 197 Zakona se pravi referenca samo na "zgrade i delove zgrade" koji nisu upisani u javne knjige, kao da su to jedine nepokretnosti koje se upisuju u javne knjige. U praksi postoji problem sa izvršenjem na vodovima, koji su definisani kao nepokretnosti, obzirom na neoperativnost katastra vodova.

Predlog izmene: Stoga, u stavu 2 čl. 197 Zakona reči "*zgrade ili deo zgrade*" treba zameniti sa "*nepokretnost ili deo nepokretnosti*".

Predlažemo da se u ovom članu zadrži odredba iz važećeg Zakona koja predviđa da na predlog izvršnog poverioca sud, odnosno izvršitelj, nalaže nadležnom organu da dostavi isprave. Ovim se pokriva slučaj gde je izvršnom poveriocu nemoguće ili nepraktično da sam pribavi određenu ispravu.

Predlog 56

Relevantni član Nacrta: čl. 199

Komentar AmChama/Predlog izmene: Predlažemo da se zadrži rešenje po kome postoji konkurentna nadležnosti suda na čijem području se nalaze pokretne stvari i suda opšte nadležnosti. Pored toga, potrebno je propisati nadležnost kada se pokretne stvari nalaze na području različitih sudova, kao i kada nije poznato gde se nalazi pokretna stvar(i). Predlažemo da u prvom slučaju postoji konkurentna nadležnost svih sudova na čijoj teritoriji se nalazi neka pokretna stvar, a da u drugom slučaju nadležan bude sud opšte nadležnosti.

Predlog 57

Relevantni član Nacrta: čl. 224a

Komentar AmChama: U praksi se dešavalo da postoji kupac zainteresovan za kupovinu samo celine/kompleksa koji se sastoji od pokretnih i nepokretnih stvari (fabrički kompleks, silosi, mlinovi i sl.), odnosno kupac je zainteresovan da učestvuje u prodaji samo ako su dve prodaje u istom postupku te ne postoji rizik da će neko drugi kupiti pokretne stvari, u situaciji kada on kupi nepokretne (I obrnuto). Naime, kada postoje 2 odvojene prodaje pokretnih i nepokretnih stvari verovatno bi broj zainteresovanih kupaca bio manji, ili ih ne bi ni bilo (kupac ne želi da kupi deo stvari jer mu je interes nastavak delatnosti). U najvećem broju slučajeva se radi o fabričkim kompleksima kod kojih rasparčavanje imovine ili dela imovine (prodaje dela imovine-pokretnih stvari) ostatak nepokretnosti gubi svaku vrednost. Smatramo predložena odredba ima veliku ekonomsku celishodnost u praksi. Ovo rešenje daje veću mogućnost namirenja za poverioca odnosno umanjujem obaveze dužnika u većem obimu. Konačno, imajući u vidu da su različiti uslovi i rokovi predviđeni za izvršenje na pokretnim i izvršenje na nepokretnim stvarima, predlažemo da u Nacrtu bude jasno određeno da nakon zajedničke prodaje, dalje radnje u postupku (uplata kupoprodajne cene, predaja stvari itd) budu sprovedene pod takvim različitim uslovima i rokovima.

Predlog izmene: dodati novi član 224a Nacrta tako da glasi

"U slučaju kada su kao predmeti izvršenja određene i pokretne i nepokretne stvari, kao i kada je došlo do spajanja postupaka u kome su kao predmeti izvršenja određene i pokretne i nepokretne stvari, sud će, na predlog izvršnog poverioca, doneti zaključak o zajedničkoj prodaji pokretnih i nepokretnih stvari, ukoliko se radi o pokretnim stvarima koje se nalaze na ili u nepokretnosti ili su u funkcionalnoj vezi sa tom nepokretnošću.

U zaključku iz stava 1 ovog člana sud će usloviti kupovinu nepokretnosti obaveznom kupovinom i pokretnih stvari, i obrnuto.

Nakon sprovedene istovremene prodaje nepokretnosti i pokretnih stvari izvršnog dužnika, postupak će se dalje nastaviti za nepokretnosti primenom odredaba ovog zakona koje se odnose na izvršenje na nepokretnostima, a za pokretne stvari primenom odredaba ovog zakona koje se odnosi na izvršenje na pokretnim stvarima."

Predlog 58

Relevantni član Nacrta: čl. 238

Komentar AmChama: Član 238 Nacrta definiše koja potraživanja ne mogu biti predmet izvršenja. Potrebno je regulisati status budućih potraživanja izvršnog dužnika, pogotovu onih koja su založena i mogućnost izvršenja na istima. Naime, iako ista nisu izuzeta od izvršenja, ni po sadašnjem Zakonu, ni po Nacrtu, sudovi neretko staju na stanovište da ista ne mogu biti predmet izvršenja ni onda kada nastanu.

Predlog izmene: Neophodno je dato pitanje precizno regulisati.

Predlog 59

Relevantni član Nacrta: čl. 248

Komentar AmChama/Predlog izmene: Ukoliko dužnik izvršnog dužnika prizna potraživanje izvršnog dužnika, trebalo bi propisati mogućnost da sud rešenjem obaveže dužnika izvršnog dužnika na izmirenje te obaveze prema izvršnom poveriocu (pored toga što se dužniku zabranjuje da isplatu izvrši u korist izvršnog dužnika).

Predlog 60

Relevantni član Nacrta: čl. 263

Komentar AmChama: Trebalo bi predvideti mogućnost podnošenja predloga za izvršenje u odnosu na zaplenjeno potraživanje a nakon prenosa potraživanja i nakon izjašnjenja dužnika izvršnog dužnika da ne priznaje i da neće platiti zaplenjeno potraživanje. Bespotrebno je voditi parnični postupak i podnositi tužbu protiv dužnika izvršnog dužnika kada je sam izvršni dužnik imao ispravu protiv svog dužnika na osnovu koje je moguće podneti predlog za izvršenje. Najznačajniji primer je situacija kada izvršni dužnik ima potraživanje prema svom dužniku po osnovu pravosnažne presude a to potraživanje se zapleni i prenese na izvršnog poverioca. Sledeći pravilo iz ovog člana izvršni poverilac bi morao da podnese tužbu za naplatu tog potraživanja pa bi grubo bilo povređeno pravilo *ne bis in idem*.

Predlog izmene: Izmeniti član 263 stav 1 tako da glasi

"Izvršni poverilac koji je podneo tužbu odnosno predlog za izvršenje radi naplate prenesenog potraživanja dužan je da o tome bez odlaganja obavesti izvršnog dužnika."

Predlog 61

Relevantni član Nacrta: čl. 290

Komentar AmChama: Nema opravdanih razloga da se izvršenje sprovodi vremenski sukcesivno od solidarnih dužnika.

Predlog izmene: Poželjno je propisati da se izvršenje može sprovoditi prema svim solidarnim dužnicima paralelno (što je u skladu sa odredbama Zakona o obligacionim odnosima).

Predlog 62

Relevantni član Nacrta: čl. 291

Komentar AmChama: Smatramo da treba zadržati odredbu postojećeg Zakona iz razloga što poverilac može optirati da ostane pri izvršenju na računu (na koji svakako može naknadno doći do priliva sredstava), te ne postoji razlog zbog čega bi poverilac bio primoran da menja ili dodaje sredstvo izvršenja jer u velikom broju slučajeva to neće biti moguće (poverilac nema saznanja o drugoj imovini izvršnog dužnika i sl.).

Predlog izmene: Izmeniti član 291 Nacrta tako da glasi

"Organizacija za prinudnu naplatu je dužna da svakodnevno izveštava sud, odnosno izvršitelja o sprovedenim izvršenjima.

Organizacija za prinudnu naplatu je dužna da obavesti sud, ako u roku od 15 dana od dana prijema rešenja, odnosno zaključka nije sprovedeno izvršenje.

U slučaju iz stava 2. ovog člana, sud će u roku od pet radnih dana pozvati izvršnog poverioca da se izjasni o daljem toku postupka i odrediti mu rok za izjašnjenje.

Ako se u ostavljenom roku izvršni poverilac ne izjasni, sud obustavlja postupak izvršenja."

Predlog 63

Relevantni član Nacrta: čl. 295

Komentar AmChama/Predlog izmene: Predlažemo da se zadrži rešenje iz važećeg zakona po kome sud, odnosno izvršitelj, podatke o štednom ulogu može zatražiti od organizacije kod koje se nalazi ulog a koju je izvršni poverilac dužan da naznači u svom predlogu. Organizacija je dužna da bez odlaganja sudu, odnosno izvršitelju dostavi tražene podatke i ne sme da obavesti izvršnog dužnika da su ti podaci traženi. Na ovaj način se izvršnom poveriocu omogućava da ostvari svoja prava u situaciji kada nije u mogućnosti da sam pribavi podatke o štednom ulogu dužnika, što će često biti slučaj imajući u vidu bankarsku tajnu.

Predlog 64

Relevantni član Nacrta: čl. 307

Komentar AmChama/Predlog izmene: Neophodno je regulisati izvršenje na založenom udelu, obzirom na probleme u praksi sa sudskim izvršenjem na založenom udelu.

Predlog 65

Relevantni član Nacrta: čl. 310

Komentar AmChama/Predlog izmene: Predlažemo da se u stavu 1 pored nadležnosti suda na čijem se području nalazi hartija od vrednosti, predvidi i konkurentna nadležnost suda opšte nadležnost jer poveriocu može biti nepoznato gde se nalazi hartija od vrednosti.

Predlog 66

Relevantni član Nacrta: čl. 311

Komentar AmChama/Predlog izmene: Predlažemo da se u stavu 1 precizira da sud, odnosno javni izvršitelj, o oduzimanju hartije od vrednosti odlučuje zaključkom.

Predlog 67

Relevantni član Nacrta: čl. 326

Komentar AmChama/Predlog izmene: Predlažemo da se predvidi konkurentna opšta mesna nadležnost, čime se omogućava uspostavljanje nadležnosti i u slučajevima kada nije poznato gde se stvar nalazi.

Predlog 68

Relevantni član Nacrta: čl. 399a

Komentar AmChama: U praksi smo se susretali sa problemom kolateralizacije nepokretnosti koje nisu upisane u katastarskom operatu ili su upisane ali ne kao svojina, već kao državina određenog fizičkog ili pravnog lica sa opterećenjem – da je nepokretnost izgrađena bez odobrenja za izgradnju. Ova situacija se dešavala i sa onim nepokretnostima koje su ranije nesporno bile upisane u zemljišnim knjigama kao nesumnjiva svojina svojih titulara, ali su sa prelaskom evidencije iz zemljišnih knjiga u katastar upisane u pogledu oblika svojine kao državina i pored toga što znamo da posed-državina nije pravo, već faktička vlast na stvari. Nevezano od toga katastri i dalje titulare upisuju kao držaoce i ako je njihova državina konzimirana vanknjižnom svojinom.

Ovakva evidencija nepokretnosti u listovima nepokretnosti stvara ozbiljne probleme prilikom pokretanja izvršnih postupaka i zasnivanja hipoteke, pa se nadamo da će predložene izmene čl. 197 i 198 nacrta ZIO pomoći u prevazilaženju problema.

Zbog toga smatramo da shodna primena ovih odredaba mora postojati i kod zasnivanja založnog prava na nepokretnostima i pokretnim stvarima po sporazumu stranaka (čl. 397 do 399 nacrta ZIO),

kao što je to predviđeno čl. 403 nacrtu ZIO kod sticanja založnog prava na nepokretnostima i pokretnim stvarima na osnovu novčanog potraživanja iz izvršne isprave (čl. 400 do 406). S toga predlažemo da se identična odredba iz čl. 403 nacrtu ZIO implementira kao novi čl. 399a, koja će omogućiti zasnivanje založnog prava na nepokretnostima i pokretnim stvarima prema sporazumu stranaka u izvršnom sudskom postupku.

Ovo posebno u situaciji kada znamo da javni beležnici neće sačiniti založnu izjavu u smislu odredaba Zakona o hipoteci u formi javnobeležničkog zapisa kada je u listu nepokretnosti titular upisan kao držalac, a ne i kao vlasnik (oblik svojine-privatna).

Na ovaj način stičemo mogućnost za dodatnu kolateralizaciju nepokretnosti i pokretnih stvari pred sudovima po sporazumu stranaka u skladu sa odredbama ZIO, što je posebno aktuelno u slučajevima reprograma i restrukturiranja potraživanja poverilaca, kada su potrebna dodatna sredstva obezbeđenja.

Predlog izmene: Posle člana 399 Nacrta dodati novi član 399a (identičan članu 403 Nacrta) tako da glasi

"Član 399a

Na sticanje založnog prava na nepokretnosti koja nije upisana u javnu knjigu shodno se primenjuju odredbe o izvršenju radi namirenja novčanog potraživanja ne nepokretnostima koja nije upisana u javnu knjigu (čl. 197 i 198)."

Predlog 69

Relevantni član Nacrta: čl. 417

Komentar AmChama/Predlog izmene: Predlažemo da se doda opšta odredba (i promeni podnaslov) koja propisuje da rešenje kojim se određuje privremena mera ima pravno dejstvo pravnosnažnog rešenja o izvršenju i da ga sprovodi sud ili izvršitelj.

Predlog 70

Relevantni član Nacrta: čl. 418

Komentar AmChama: U praksi su se javile situacije u kojima je između stranaka vođen sudski postupak u inostranstvu, pri čemu je postojala potreba da se izdejstvuje privremena mera na imovini koja se nalazi u Republici Srbiji.

Predlog izmene: Kako su u ovakvim situacijama sudovi zauzimali stav da nema mesta određivanju privremene mere, jer domaći sudovi ne mogu biti nadležni, trebalo bi uvesti izmenu u Zakonu koja bi omogućila određivanje privremene mere i u situaciji kada se sudski postupak vodi u inostranstvu (analogno situaciji određivanja privremene mere pre ili u toku arbitražnog postupka), pod uslovom da protivnik predlagača ima imovinu u Republici Srbiji.

Predlog 71

Relevantni član Nacrta: čl. 419

Komentar AmChama/Predlog izmene: Nacrt zadržava koncepciju ranijih zakona, po kojima je uslov za određivanje privremene mere verovatnost novčanog ili nenovčanog potraživanja – drugim rečima, privremena mera se mogla odrediti kao obezbeđenje samo u situaciji kada je zahtev tužioca u parničnom / arbitražnom postupku bio kondemnatorne prirode. U praksi su se javljale situacije u kojima je određivanje privremene mere bilo potrebno i u situacijama kada predlagač mere obezbeđenja nije imao kondemnatorni zahtev (već npr. zahtev za utvrđenje – primer je situacija u kojoj se tužbom traži utvrđenje ništavosti ugovora o hipoteci, pri čemu tužilac ima interes da se tuženom zabrani da sprovodi namirenje aktiviranjem hipoteke). Stoga bi Zakon trebalo modifikovati na način da se i u ovakvim situacijama omogući određivanje privremene mere.

Pored ovoga, treba imati u vidu da je u sudskoj praksi usvojen stav po kome je potrebno da predlagač dokaže opasnost tako što će dokazati postojanje aktivnih radnji protivnika predlagača. Imajući u vidu ovakav stav sudske prakse, trebalo bi razmotriti da se u Zakon unese odredba po kojoj je za postojanje opasnosti dovoljno da predlagač učini verovatnim mogućnost da će protivnik predlagača svojim radnjama osujetiti ispunjenje potraživanja. Naime, insistiranje na dokazivanju aktivnih radnji je u praksi dovelo do situacije da je faktički potrebno da protivnik predlagača već preduzme određeno postupanje kojim osujećuje namirenje potraživanja da bi sud odredio privremenu meru.

Predlog 72

Relevantni član Nacrta: čl. 420

Komentar AmChama/Predlog izmene: Predlažemo da se zadrži pretpostavka iz postojećeg Zakona po kojoj se smatra da opasnost po ostvarenje novčanog potraživanja postoji i kada potraživanje treba da se ostvari u inostranstvu.

Predlog 73

Relevantni član Nacrta: čl. 424

Komentar AmChama/Predlog izmene: U praksi su se dešavale situacije da je, uprkos određenoj privremenoj meri kojom je protivniku predlagača zabranjeno raspolaganje određenom imovinom, protivnik predlagača raspolagao imovinom (nepokretnošću) protivno privremenoj meri, pri čemu je ugovor o raspolaganju nepokretnošću bio overen od strane suda, a katastar je sproveo postupak promene vlasnika.

Predlog izmene: Kako se na gore naveden način potpuno obesmišljava svrha privremene mere (jer bi sada protivnik predlagača morao da pokreće nove postupke protiv sticaoca imovine protivnika predlagača), smatramo da bi u Nacrt trebalo uneti odredbu po kojoj bi svaki pravni posao protivan privremenoj meri bio ništav, pri čemu bi se nadležnim organima (javni beležnici, sudovi) zabranilo overavanje ovakvih pravnih poslova i zabranilo da u registrima sprovode bilo kakve promene po osnovu ovakvih pravnih poslova.

Predlog 74

Relevantni član Nacrta: čl. 429

Komentar AmChama/Predlog izmene: Predlažemo da se zarad pravne sigurnosti zadrži rešenje iz važećeg Zakona po kome se mere smatraju izvršnim kada odluka bude dostavljena stranci na koju se odnosi.

Predlog 75

Relevantni član Nacrta: čl. 430

Komentar AmChama/Predlog izmene: Predlažemo da se zadrži rešenje iz važećeg Zakona kojim je predviđeno da se mere smatraju izvršnim kada odluka bude dostavljena stranci na koju se odnosi. Videti predlog kod člana 417.

Predlog 76

Relevantni član Nacrta: čl. 509

Komentar AmChama: Imajući u vidu da je u toku veliki broj izvršnih postupaka starijih od pet i deset godina, doći će se u situaciju da sudovi i izvršitelji izvršne postupke vode po odredbama tri ili više prethodna zakona, a verujemo da je ostao nerešen i po neki izvršni postupak koji je započet i pre 2000. godine. Svi prethodni zakoni su imali različita rešenja (pre svega u vrsti pravnog leka u izvršnom postupku, broju javnih prodaja i početnoj ceni na njima, vrsti odluka koje se o određenim pitanjima u postupku donose). Početkom primene Zakona, svi započeti postupci su se imali okončati po odredbama tog Zakona. Ova odredba je izazvala veliki broj nedoumica i spornih pitanja u praktičnoj primeni. Pre svega se pojavilo kao sporno pitanje nadležnosti za odlučivanje o žalbama izjavljenim u izvršnom postupku po prethodnim zakonima, načinu njihovog razmatranja u pogledu njihove dozvoljenosti i osnovanosti, ali i pitanja pravnog dejstva izvršnih radnji preduzetih u skladu sa odredbama prethodnih zakona (npr. trenutka sticanja založnog prava izvršnog poverioca, zakazanih i održanih javnih nadmetanja pre stupanja na snagu novog Zakona, itd.). U protekle tri godine sudska praksa je uspela da reši ova sporna pitanja, ali je za to vreme bila neujednačena i došlo je do kršenja prava građana na pravično suđenje. Sada, po predloženom rešenju iz Nacrta, sve to treba ponovo proći - utvrditi koji je zakon bio na snazi u vreme pokretanja postupka, koje su izvršne radnje preduzete u skladu sa Zakonom u vreme njegovog važenja i koje pravno dejstvo one sada imaju, kako bi se postupak ponovo usmerio u pravcu koji je predviđao Zakon koji je bio na snazi u vreme njegovog pokretanja. U situaciji kada su sudovi preopterećeni brojem izvršnih predmeta, usled čega postupci dugo traju i konstantno dolazi do kršenja prava građana na suđenje u razumnom roku, postoji velika bojazan da bi ovakvo zakonsko rešenje još više otežalo i usporilo postupke. Strankama u postupku će biti još teže da se snađu, posebno imajući u vidu da većina stranaka u izvršnom postupku, posle dugih i finansijskih iscrpljujućih parničnih postupaka, nema više finansijskih mogućnosti da angažuje advokate i za izvršni postupak. Željeni cilj – efikasniji izvršni postupak i bolja zaštita prava stranaka sigurno se na ovaj način ne može postići. Osim navedenog, predloženo rešenje ne omogućava sagledavanje broja pravnih lekova u izvršnim postupcima o kojima treba da odluče veća prvostepenih ili drugostepenih sudova, a samim tim ni mogućnost procene potrebnog broja sudija u prvostepenim i drugostepenim sudovima koji bi rešavao u razumnom roku o tim pravnim lekovima. Došlo bi do prebacivanja nadležnosti sa veća prvostepenih sudova na veća drugostepenih sudova i obrnuto, što bi prolongiralo i ovako dugo trajanje odlučivanja sudova o pravnom leku u izvršnom postupku.

Predlog izmene: izmeniti stav 1 člana 509 Nacrta tako da glasi

"Izvršni postupci i postupci obezbeđenja koji su počeli pre stupanja ovog zakona na snagu nastavljaju se prema odredbama Zakona o izvršenju i obezbeđenju (Sl. Glasnik RS 31/2011)."

Brisati stav 3 člana 509 Nacrta.

Predlog 77

Relevantni član Nacrta: čl. 511

Komentar AmChama: Odredba koja obavezuje izvršne poverioce da podnose poseban podnesak o zainteresovanosti za dalje vođenje postupka, pod pretnjom obustave postupka, (a koja ne obavezuje samo poverioce komunalnih potraživanja, već sve poverioce), kažnjava poverioce – građane kojima je samim trajanjem izvršnog postupka preko tri godine već povređeno pravo na suđenje u razumnom roku. Ovom odredbom sudovi će doći u situaciju da, zatrpani ovim podnescima, ne mogu blagovremeno da obrade ostale podneske, što će paralisati rad sudskih pisarnica bar nekoliko meseci. Veliki broj izvršnih poverilaca – građana, će zbog nepoznavanja zakona propustiti rok za podnošenje ovog podneska, što će dovesti do obustave velikog broja izvršnih postupaka. Time će se, međutim, samo privremeno statistički prikazati veliki broj rešenih predmeta, ali će ovi poverioci pokretati nove izvršne postupke. Nesposobnost države da reši „problem starih izvršnih predmeta“ na adekvatan način, ugroziće Ustavom garantovana prava građana – izvršnih poverilaca, koji su najmanje krivi za taj problem i koji će postati „žrtve“ statistički dobrih izveštaja o broju rešenih starih izvršnih predmeta.

Predlog izmene: Brisati član 511 Nacrta.
